

ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Простакова Юлія Вікторівна, студентка групи 41 ІА

Науковий керівник:

Єфименко Тетяна Олексіївна, старший викладач кафедри інформаційних технологій та програмування

Анотація. Метою даного дослідження є окреслення сучасного стану, переваг, недоліків та перспектив розвитку дистанційної освіти у вищих навчальних закладах України. Завданням дослідження є характеристика дистанційного навчання як складової українського навчально-виховного процесу та виявлення переваг та недоліків даної форми навчання. Об'єктом дослідження є дистанційне навчання у вищих навчальних закладах України, предметом дослідження є сучасний стан та перспективи розвитку дистанційного навчання. У дослідженні використано методи аналізу довідкових джерел та узагальнення особливостей досліджуваного об'єкту. Результатом роботи є характеристика сучасного стану, переваг, недоліків та перспектив розвитку дистанційної освіти у вищих навчальних закладах України.

Ключові слова: інформатизація освіти, дистанційне навчання, дистанційна освіта, інформаційно-комунікаційні засоби.

Вступ. Процес інформатизації системи освіти в Україні вимагає постійно модернізувати методичну і дидактичну основи під сучасні інформаційні технології, що призводить до створення інноваційних методик навчання. Однією із нових форм навчального процесу є дистанційна форма, що пов'язана з використанням інформаційно-комунікаційних технологій. Дана технологія розробляється та постійно оновлюється з метою створення відкритої та широкодоступної системи освіти, що націлена підготувати конкурентоспроможного кваліфікованого фахівця [1]. Наразі створюється науково-методична база з питань доцільності впровадження дистанційного навчання у вищі навчальні заклади (ВНЗ) та перспективи його використання.

Постановка задачі. Аналіз останніх досліджень показав, що багато науковців обговорюють питання впровадження віддаленої форми навчання в освітній процес, аналізуючи досвід вітчизняних і зарубіжних колег, та пропонуючи різні методики її організації. Самолук Н. зазначає: «...дистанційні технології навчання можна розглядати як природний етап еволюції традиційної системи освіти від дошки з крейдою до електронної дошки й комп'ютерних навчальних систем, від книжкової бібліотеки до електронної, від звичайної аудиторії до віртуальної аудиторії» [2].

З метою дослідження методик навчання дисциплін та підготовки педагогічного складу з використанням дистанційної форми, в Україні були створені спеціальні методичні центри: Український центр дистанційної освіти (Київ), Інститут дистанційних технологій навчання (Київ), проблемна лабораторія дистанційного навчання (Харків) та багато інших організацій [3], результати роботи яких були дослідженні.

Метою даної роботи є окреслити сучасний стан, переваги, недоліки та перспективи розвитку дистанційної освіти у ВНЗ України.

Основна частина. На сьогоднішній момент десятки українських ВНЗ пропонують дистанційну освіту, що має ряд особливостей та переваг в порівнянні з традиційними формами (очною та заочною):

- безперервність навчання – можливість навчатись в будь-який момент за індивідуальним графіком;
- доступність – відкритість освітніх ресурсів для масового залучення усіх верств населення до освітнього процесу;
- економічність – надання якісного навчання з мінімальними фінансовими витратами та витратами на енергоресурси;

- індивідуалізація та диференціація навчання – створення і налаштування дистанційних курсів із врахуванням вікових та фізіологічних особливостей користувача;
- інноваційність – застосування нових інформаційно-комунікаційних засобів навчання для створення якісного освітнього середовища з метою формування та розвитку навичок не тільки з фахових галузей, але і набуття комп'ютерної грамотності;
- мобільність – можливість паралельно навчатись за іншим напрямом, а також без відриву від професійної діяльності.

Гнучкість та широкий інструментарій дистанційної освіти дає змогу використовувати її технології при очній формі навчання (перевірка домашнього завдання, контроль рівня засвоєння навичок та вмій), в поєднанні із заочною формою (консультації в режимі «он-лайн», телеконференції), а також як окремий тип організації навчання (веб-курс, тренінг). З використанням новітніх засобів усі необхідні навчальні ресурси (підручники, посібники, дидактичний матеріал, педагогічні програмні засоби тощо) зберігаються в єдиному сховищі з постійним доступом до них.

Проте використання дистанційного навчання має і деякі недоліки, з яких можна виділити:

- виникнення перебоїв в доступі до віддалених ресурсів, що може призвести до втрати або пошкодження даних;
- некомпетентність педагогів в питанні організації дистанційної освіти з використанням нових інформаційно-комунікаційних технологій;
- складність контролю самостійності виконання завдань;
- складність мотивації та контролю своєчасності виконання завдань через відведення більшої частини навчального матеріалу на самостійне опрацювання;
- складність організації спільних видів діяльності з метою комунікації та обміну досвідом.

Висновки. Отже, метою впровадження дистанційного навчання у ВНЗ є організація якісного навчально-виховного процесу «на відстані» з використанням новітніх інформаційно-комунікаційних засобів та відкритим доступом до освітніх ресурсів. Саме така форма навчання може швидко адаптуватись до вимог інформаційного суспільства та підготувати майбутнього спеціаліста. У поєднанні з традиційними формами, дистанційна освіта у вищому навчальному закладі може надати широкий спектр освітніх послуг як для абітурієнтів і студентів для набуття необхідних навичок та вмій для майбутньої професійної діяльності, так і для викладачів з метою підвищення кваліфікації.

На даний момент основними перспективами дослідження є процес розробки якісного вільного освітнього простору та підготовки педагогічних кадрів – фахівців зі своєї спеціальності, а також в сфері інформаційних технологій. За умови вирішення вищеописаних проблем буде створене ефективне дистанційне навчання, що всебічно розкриє потенціал студента, враховуючи як індивідуальні, так і загальнолюдські потреби.

Список використаних джерел:

1. Про затвердження Положення про дистанційне навчання [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13>.
2. Самолюк Н. Актуальність і проблемність дистанційного навчання [Електронний ресурс] / Н. Самолюк, М. Швець // Нова педагогічна думка. – 2013. – № 1.1. – С. 193. – Режим доступу до ресурсу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npd_2013_1_50.
3. Дистанційна освіта [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу : <http://mon.gov.ua/activity/education/distancijna/distantciyna.html>.
4. Андрущенко В. П. Засоби дистанційного електронного навчання і педагогічні технології / В. П. Андрущенко, А. П. Кудін // Вісн. академії дистанційної освіти. – 2004. – № 2. – С. 2–5.